

2 De Anser Dennen en de ijsbaan

Een deel van de voormalige veldgronden/heide in de omgeving van Ansen is niet ontgonnen maar beplant met dennenbossen om het stuifzand vast te leggen. Vanwege de intensieve begrazing door schapen kwam veel grond bloot te liggen. De wind kreeg hierop vat waardoor stuifduinen ontstonden. Ook hadden dorpen vaak last van 'zandstormen'. Goed voorbeeld vormen de Anser Dennen. Was dit oorspronkelijk een gebied met heide- en veldgronden, nu is het grotendeels met grove dennen aangeplant. Niet beplant bleven de zogenaamde 'uitblazingskommen' (laagten gevuld met water die verveend zijn geraakt). In deze laagten werd veen gewonnen voor brandstof en ontstonden veenputten. Een laagte is zodanig verveend dat een veenput ontstond in de vorm van een ijsbaan. Deze is nu nog steeds als ijsbaan in gebruik.

5 De boerderijen

In Ansen zijn woningen en boerderijen uit verschillende periode bewaard gebleven. De oudste boerderijen behoren tot het 'hallenhuistype'. Ze lagen met de schuurdeuren gericht naar de weg of met de weg mee. Om de schapen makkelijk in de stallen te drijven, lagen langs de wegen vaak houtwallen. Deze waren zo gepland dat ze een soort fuik vormden, een 'drift', waarlangs de dieren naar de schuren werden geleid. Van oorsprong is het hallenhuistype een lang gestrekt, driebeukig gebouw met in het midden de deel en aan weerszijden de stallen. Uit het hallenhuis ontwikkelde zich de langgevelboerderij. Aanvankelijk waren woon- en bedrijfsruimte niet van elkaar gescheiden, maar vanaf de 17e eeuw werd een tussen- of brandmuur geplaatst.

Wandelen door Ansen. Langs glooiende akkers, slingerende beken, houtwallen, singels, bos, hei en authentieke boerenerven. Een esdorpenlandschap om intens van te genieten.

Ommetje

Ansen

Colofon

Uitgave
© ????
Tekst
Waterloo Communicatie, Groningen
Foto's
????
Vormgeving
In Ontwerp, Assen
Druk
Drukkerij De Bruin, Zuidbroek

Historie

1 De Havezate Hof van Ansen

Ansen is een van de esdorpen rond het brinkdorp Ruinen. In de 10e eeuw moet er al een boerderij in Ansen gestaan hebben. Van de elfde tot de vijftiende eeuw was er ook een 'Hof van Ansen'. Deze hof lag net tegen de grens van de Heerlijkheid Ruinen. In 1408 blijkt de hof in het bezit te zijn van Johan van de Goer, alias Johan de Vos van Steenwijk. Leden van deze familie waren ruim 300 jaar eigenaar van het huis. De familie had een adellijke status waardoor het hof van Ansen een havezate genoemd mag worden.

In 1699 kwam de havezate in bezit van Christoffel Bernard Julius von Schwartz, ex-militair en Drents bestuurder. Door financiële problemen moest de havezate in 1760 verkocht worden. Rond 1800 is hij afgebroken en verdwenen. De oorspronkelijke plek van de havezate is nog te herkennen aan een rechthoekig en laag gelegen graslandperceel dat de grenzen aangeeft van de vroegere grachten. Ooit zijn er plannen geweest deze grachten weer te herstellen. Een deel van de stenen van de havezate is verwerkt in de nabij gelegen boerderijen.

Het esdorpenlandschap van Ansen

4 De Esch

Ansen is een esdorp. Aan de oostzijde van het dorp ligt De Esch (4). Op de es lagen de gezamenlijke akkergronden van de boeren, omgeven door bos en houtsingels. De es kreeg in de loop van de tijd een bolle ligging. Dit was het gevolg van de potstalcultuur, waarbij heideplaggen en mest vanuit de schapenstallen als meststoffen verspreid werden over de akkerpercelen. De omliggende bossen en houtsingels moesten de bewoners voorzien van bouwmaterialen en brandhout. Ook hielden ze het wild en de schapen van het bouwland af.

5 De Kamp

Aan de westzijde van het dorp ligt een kleiner akkerbouw-complex: 'De Kamp'. Kampen waren kleinere, met houtwallen omgeven akkerpercelen. De naam van de weg 'Om de kamp' aan de zuidzijde refereert hier nog aan.

Startpunt

Informatiebord Kerkweg
Ansen

Lengte wandelingen

Blauw: ca. 30 min

Rood: ca. ca. 1,5 uur

Groen: ca. 1 uur

Geel: Alternatieve routes
(mogelijkheden om de 3
routes in te korten via de
gele route)

Markering

Paaltjes met kleur, zwerf-
keien met kleur en stippen
op de weg

Rolstoelen

De routes gaan soms over
onverharde paden en zijn
dan minder toegankelijk
voor rolstoelen.

Honden

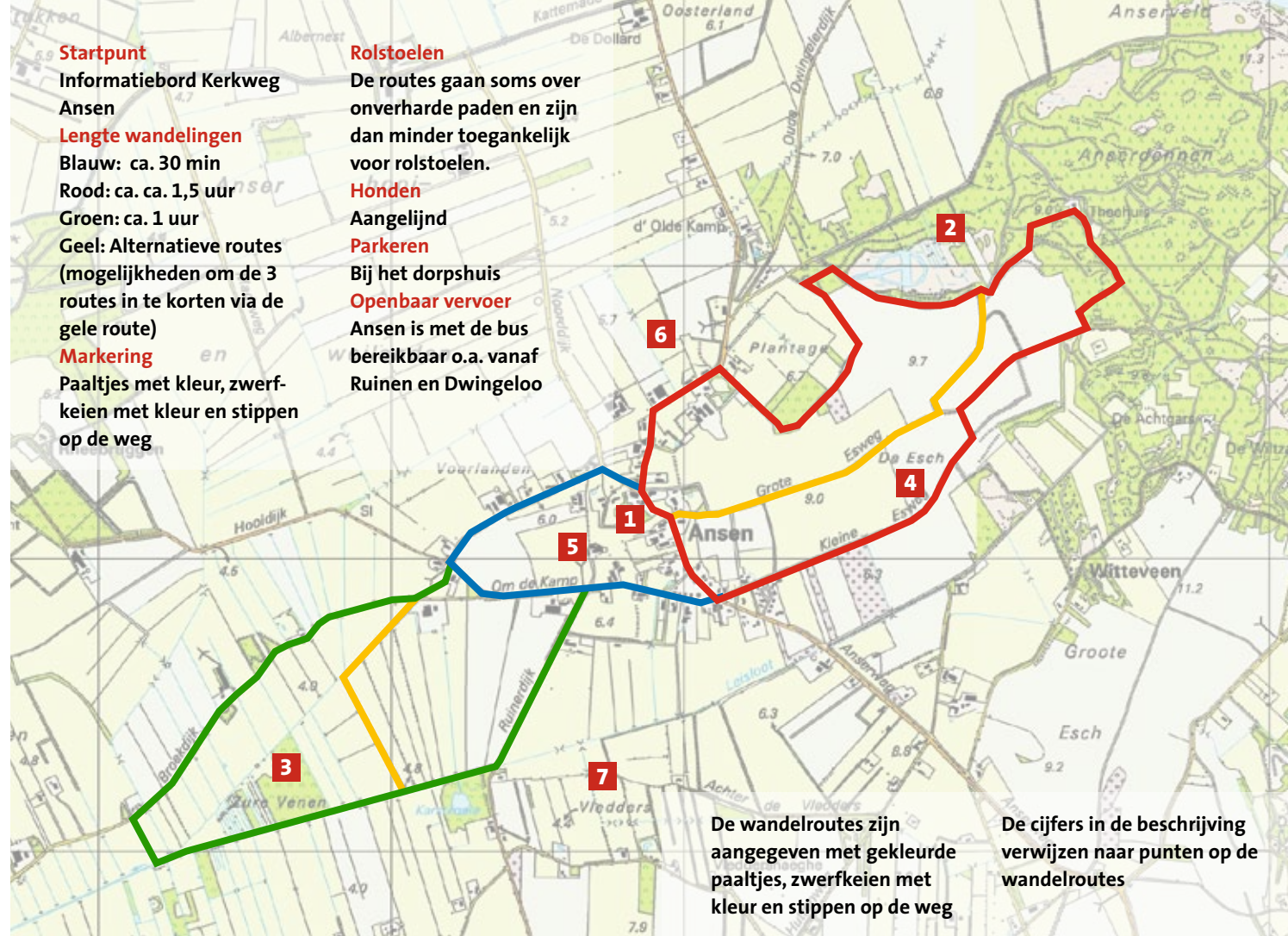
Aangelijnd

Parkeren

Bij het dorps huis

Openbaar vervoer

Ansen is met de bus
bereikbaar o.a. vanaf
Ruinen en Dwingeloo

De wandelroutes zijn
aangegeven met gekleurde
paaltjes, zwerfkeien met
kleur en stippen op de weg

De cijfers in de beschrijving
verwijzen naar punten op de
wandelroutes

6 Oude Vaart

Aan de noordzijde van Ansen liggen de Anser hooi- en weide-gebieden die onderdeel zijn van het beekdal van de Oude Vaart. Een open gebied waar vroeger op de hogere delen het vee werd geweid en in de natte lage delen gehooïd. Tegen het dorp liggen de Voorlanden.

3 De Zure Venen

Aan de westzijden loopt tussen het landgoed Rheebruggen en Ansen de hooi- en weidegebieden door. Hier liggen langs de Broekdijk meerdere rivierduinen waarop in het verleden

bebouwing is ontstaan. Een van de natste delen van het gebied is op dit moment een natuurgebied 'De Zure Venen', (3) met elzenbroekbossen en natte bloemrijke hooilanden. Het gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van zeldzame planten en dieren.

7 De Vledders

Ten zuiden van Ansen liggen de oude veldontginningen. Dit voormalig heidegebied is vroeg ontgonnen en wordt gekenmerkt door een kleinschalig landschap met weidepercelen die zijn omgeven door kleine houtwallen en -singels, zoals de Vledders.